

Motion till riksdagen 2013/14:Ju12

av Morgan Johansson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:78

Nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna med den ändringen att 4 § andra stycket tas bort.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Domarnämnden ska lämna fler namnförslag än det antal domare som regeringen ska utnämna i varje aktuellt fall, och att nomineringarna från Domarnämnden ska ha en jämn fördelning mellan könen.

Motivering

I propositionen lämnar regeringen ett förslag till en ny lag som anger hur ärenden om nominering av domare och generaladvokater i Europeiska unionens domstol och av domare i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ska beredas. Regeringens förslag kan ses som ett sätt att införa ett tydligare regelverk för hur nomineringsförfarandet ska gå till, samt att förbättra transparensen och öka oavhängigheten.

Men det som skiljer Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna från svenska domstolar är att deras verksamhet kan påverka svensk rättskipning på ett avgörande sätt i jämförelse med vad som gäller normalt för svenska domstolar. EU-rätten är enligt RF överordnad svensk rätt. Europakonventionen är svensk lag. EU-rätten blir alltså omfattande, och tolkningen av regelverket är av väsentlig betydelse.

Fel! Okänt namn på

Europeiska unionens domstol som ser till att EU:s lagstiftning tillämpas på samma sätt i alla EU-länder ägnar sig åt en betydande tolkningsverksamhet. Man brukar tala om ”judge made law”. Konsekvensen av den långtgående tolkningsverksamheten innebär det facto att svensk inrikespolitik förändras.

Detta talar för att regeringens inflytande bör vara större vid tillsättandet av domare till de europeiska domstolarna än vad som krävs vid tillsättningsprocessen av domare till svenska domstolar.

Till viss del stärks inflytandet genom att regeringen ska utse en person med särskilda kunskaper om arbetet i berörda domstolar. Den personen bör ha ett starkt inflytande på arbetet i Domarnämnden. Det är dock viktigt att det är regeringen som utser denna person och att det ansvaret inte kan överlåtas till Regeringskansliet som står stadgat i 4 § andra stycket.

Vidare anser vi, då det gäller nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, att Domarnämnden ska lämna fler namnförslag än vad regeringen i varje fall ska utnämna. Det måste finnas en reell valmöjlighet för regeringen. Vidare ska nomineringarna ske med jämn fördelning mellan könen.

Stockholm den 10 februari 2014

Morgan Johansson (S)

Kerstin Haglö (S)

Anna Wallén (S)

Arhe Hamednaca (S)

Christer Adelsbo (S)

Elin Lundgren (S)

Mattias Jonsson (S)